

Rett til kjærlighet <3

Du blir født, vokser opp, blir voksen, etablerer deg, får barn, blir gammel, får barnebarn og dør. Dette høres ut som et typisk livsmønster som de fleste kan kjenne igjen. Samtidig er det en økende trend at stadig flere bor alene i Norge i dag. Ifølge Statistisk sentralbyrås undersøkelse fra 2025 er én av fem nordmenn enslige. Hvis du derimot søker etter tilsvarende statistikk, men avgrenser søket til personer med nedsatt funksjonsevne, vil du slite med å finne tall overhodet.

Etter noen optimistiske søk på engelsk dukker det imidlertid opp tall fra både Storbritannia og USA. Den amerikanske sosiologen Philip N. Cohen ved University of Maryland, College Park, gjennomførte i 2014 en mindre undersøkelse der han analyserte data fordelt på ulike segmenter. I en bloggpost skriver Cohen at det bør gjøres flere undersøkelser på dette området. Blant funnene hans var det at det var dobbelt så mange ugifte blant dem med nedsatt funksjonsevne sammenlignet med personer uten funksjonsnedsettelse. Det som senere gjorde størst inntrykk på meg, var imidlertid kommentarene til posten. En av dem lød slik:

– I have a disability (Cerebral Palsy) and I've been haunted my whole life by the question of whether I'll ever be married. Frankly, the number you came up with is higher than I would've thought. Still, it's a pain that the able-bodied just can't relate to. – Peter, 2014

Denne kommentaren er nøyaktig grunnen til at jeg ønsket å lage et nummer i SOR-rapporten om kjærlighetslivet. Tonen i det Peter skriver, at han har blitt «forfulgt» av spørsmålet om han noen gang kommer til å gifte seg, tror jeg er beskrivende for hva mange i denne målgruppen opplever. Peter er overrasket over Cohens funn, men beskriver samtidig en smerte han mener kun de som selv har en funksjonsnedsettelse, kan forstå.

Jeg tror på det han sier: at personer uten funksjonsnedsettelse ikke kan forstå den smerten som stigmatiseringen fra samfunnet medfører. At det aldri legges til rette for eller inviteres til «singelfester» når man er ung. At man ikke blir bedt til skoleball, ikke får en date nummer to etter første date, eller at barnevernet dukker opp på døra når man endelig blir gravid. Kanskje dette nummeret kan bidra litt til å sette i gang en snøballeffekt av forskning og innsamling av statistikk om sivilstatus i de ulike gruppene. Målet må være at alle mennesker skal

ha muligheten til et familieliv, et kjærlighetsliv og et sexliv. Kanskje får vi også drahjelp av at CRPD*¹ endelig skal inkorporeres i norsk lov. Dette kan kreve at vi må få vite mer om hvordan mennesker med funksjonsnedsettelse lever i dag.

I denne rapporten møter du Petter og Jonas, som er single. Du møter Maja, som er betatt, Lise og Vidar, som er samboere, og Georgia og Fredrik, som har giftet seg. Fokuset har vært at de selv skal fortelle om gledene og utfordringene i den fasen de er i, og om de har tips til andre i samme situasjon. Jeg har unngått å stille ledende spørsmål om deres funksjonsevner. Målet er at dette skal være en god leseopplevelse for alle og en påminnelse om at kjærligheten er for alle.

Ingrid Dyson
GJESTEREDAKTØR

1) CRPD: FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne. Cohen, Philip (2014, 24. november). Marriage rates among people with disabilities (save the data edition). Council on Contemporary Families. The Society Pages.

